

Alternatieve behandeling van vlooien, teken en andere parasieten

Door Tineke van Gent

Iedere hondeneigenaar krijgt er mee te maken, het bestrijden van vlooien en teken en soms het bestrijden van mijten. In principe is het niet moeilijk om vlooien en teken te bestrijden. Er zijn ruim voldoende middelen in de handel om deze ongenode gasten bij onze huisdieren te weren. Toch is er bij veel hondeneigenaren een aversie tegen deze middelen ontstaan. Bij de collie eigenaren ligt het defecte MDR1 gen (waarvan collies drager of lijder kunnen zijn en dat ervoor zorgt dat ze allergische reacties vertonen, soms met dodelijke afloop tot gevolg) hieraan ten grondslag.

Medicijnen

Even voor alle duidelijkheid: niet al deze middelen zijn slecht voor collies en aanverwante rassen. Een aantal middelen kunnen (tot nog toe) zonder problemen aan de collie worden toegediend, maar raadpleeg voordat u een product aanschaft altijd eerst de lijst met "Verboden middelen" op deze website of de site van S.H.V. "De Collieclub". Lees altijd de bijsluiter van sprays of pipetten en kijk wat de werkzame bestanddelen zijn. Dan nog het volgende, er zijn middelen die als merknaam een afgeleide hebben gekozen van het werkzame bestanddeel, bijvoorbeeld Milbemax, waarin werkzame bestanddeel Mylbecine is, dit kan problemen geven bij collies met het defecte MDR1 gen.

Soms moet er echter gekozen worden voor een reguliere bescherming tegen ecto parasieten, bijvoorbeeld wanneer de hond meegaat naar het buitenland en dan vooral naar landen rond de Middellandse Zee. Dan kan de protectorband Scalibor een uitkomst bieden, deze beschermt tegen teken, zandvliegen en muggen.

Huismiddeltjes

Als u er genoeg van hebt om uw huisdier regelmatig "gif" toe te dienen kan het de moeite waard zijn om huismiddeltjes toe te passen in de strijd tegen vlooien en teken (op mijten zal verderop in het artikel worden ingegaan).

Een oud bekend, maar overigens niet bewezen middel, is biergist. Vlooiën en teken schijnen de geur hiervan niet te waarderen. Toediening van biergist heeft volgens sommigen een prettige bijkomstigheid, dagelijkse toediening van biergisttabletten aan fokdieren zou hebben aangetoond dat er betere bevruchtingsresultaten te verwachten zijn. Biergist maakt onderdeel uit van de vitamine B groep, die een bijdrage levert aan het voortplantingsproces.

De geur van knoflook wordt evenmin gewaardeerd door vlooiën en teken. U kunt dagelijks een geperst teentje knoflook door het voer mengen of twee weken lang zuivere knoflookolie door het voer mengen en daarna overgaan op knoflookpoeder en dat eveneens door het voer mengen. U kunt ook kiezen voor knoflook dragees of knoflookcapsules, door het voer gemengd of rechtstreeks toegediend. Knoflook heeft door zijn anti bacteriële eigenschappen bovendien een gunstige invloed op de darmflora. Het is in staat salmonella bacteriën uit het spijsverteringskanaal te verdrijven, daarbij wordt de groei van darmparasieten zoals wormen ook aangepakt. Knoflook staat ook wel bekend als Russische penicilline. Toch ook hier een waarschuwing: geef niet te veel, dit kan bloedarmoede veroorzaken. Het gaat daarbij wel om zeer hoge dosering n.l. 1 gram knoflook per kg. lichaamsgewicht van de hond. Geef beslist geen ui!

Mijn eigen honden krijgen dagelijks biergist toegediend en verder behandel ik ze met de volgende oplossing van Tea Tree olie dat bekend staat als de "Wonderolie" van de Aboriginals. Los 20 druppels op in een klein scheutje melk (de melk is nodig omdat water en olie slecht mengen) en meng dit weer met 300ml water. Doe dit in en plantenspuit en bespuit hiermee uw hond. Eenmaal per week zou voldoende moeten zijn. Gaat u dagelijks het bos in bespuit dan dagelijks. Bij een gladharige hond kan worden volstaan uit inwrijven met een vochtige doek waarop enkele druppels olie zijn aangebracht. Vermijd contact met de ogen! Een paar druppels olie in het spoelwater wanneer de kussens gewassen worden helpt mee om de slaapomgeving vlo vrij te houden.

Andere oliën waarvan u eenzelfde soort oplossing kunt maken zijn: Eucalyptus olie (Oleum Eucalypti) of Akkermunt olie (Mentha Armensis). U kunt eventueel een mengsel maken van basisolie zoals Tarwekiem olie of Amandel olie, enkele druppels Lavendel olie en enkele druppels Tea Tree olie. Dit mengsel zou niet alleen bescherming bieden tegen vlooiën en teken maar ook mijten op afstand kunnen houden. Helaas, of beter gelukkig, heb ik hier zelf geen ervaring mee.

Klazien uit Zalk gaf in het NCRV programma Passage wekelijks tips over allerhande zaken uit de natuur. Zij had de volgende tip voor vlooiënbestrijding bij de hond: "gooi een handje gedroogde kamille in het kussen in de hondenmand".

In het blad Uitzicht, een uitgave van de Moermanvereniging voor natuurlijke kankerbestrijding, kwam ik in de rubriek Kruiden, natuurlijke heelmeeesters, de volgende tips om vlooien en teken te bestrijden. Vul het hondenkussen met ceder- en dennennaalden en boerenwormkruid. Was de hond met een zelfgemaakte shampoo van versgehakte pompoenpitten met een lepel zout erin. Maak het hondenhok schoon met (schoonmaak)azijn. Interessant is om te vermelden dat Boerenwormkruid (Tanacetum vulgare) in de natuurgeneeskunde wordt gebruikt als middel tegen wormen en bij spijsverteringsstoornissen. Het kruid bevat etherische oliën, bitter- en looistoffen.

In "De Complete Huishoudgids" heeft Emile Bode enkele inzendingen verzameld en bijeengebracht, wat dacht u van; water van gekookte aardappelen afgieten, af laten koelen, scheutje azijn toevoegen en de hond hiermee inwrijven. Of dagelijks een flinke scheut karnemelk aan het drinkwater van de hond toevoegen, als de hond het lust de karnemelk puur geven. Ook hier bevalt de geur niet bij vlooien en teken. Wanneer u een vlooienband gebruikt en er een stukje afgeknipt moet worden (wat bij de Scalibor band beslist moet), het afgeknipte deel in de stofzuigerzak doen. Opgezogen eitjes van vlooien en mijten zouden hierdoor niet tot ontwikkelen kunnen komen.

Tot zover de vlooien en teken bestrijding. Mocht u aanvullingen hebben dan verneem ik dat graag en vul, met uw toestemming, dit artikel hiermee aan.

Mijten

Andere parasieten die het onze huisdieren, maar we beperken ons hier tot de hond, erg lastig kunnen maken zijn mijten. Het probleem hierbij is dat er een groot aantal huidandoeningen is dat dezelfde beeld geeft maar andere oorzaken kent. Mijten dienen dus in eerste instantie door de dierenarts te worden gediagnosticeerd en behandeld. Er zijn verschillende soorten mijten te onderscheiden.

De oormijt (*Otodectes cynotis*) de naam zegt het al, leeft voornamelijk in het oor maar kan zich ook elders op het lichaam bevinden. Om te voorkomen dat de oormijt zich in het oor van uw hond vestigt zou het tipje van de oorschep aan de binnenkant kunnen inwrijven met een mengsel van Tea tree olie en basisolie. Er zijn mensen die van mening zijn dat Tea tree ook solitair kan worden opgebracht, ik ben van mening dat het beter is dat niet te doen, het kan irritatie veroorzaken.

Dan zijn er nog de Sarcoptes mijten (*Sarcoptes canis*) en de Cheyletiella mijt (*Cheyletiella yasguri*), beiden zijn zeer besmettelijk en gaan niet alleen over van hond op hond maar kunnen ook de mens besmetten. Wordt de hond succesvol behandeld dan

verdwijnt de besmetting spontaan bij de mens. De *Sarcoptes* mijt bevindt zich hoofdzakelijk op de buik, de oorschelpen, hakken en ellebogen. De *Cheyletiella* mijt, ook wel wandelende roos genoemd, zit vooral op de rug. Het is bij behandeling van bovengenoemde mijten van groot belang dat ook de omgeving wordt behandeld en de overige aanwezige huisdieren.

De *Demodex* mijt (*Demodex canis*) die in de haarfollikels leeft is in principe altijd op de hond aanwezig. Deze mijt wordt in het nest door de moederhond op de pups overgedragen, verder is de mijt niet besmettelijk. Deze *Demodex* mijt veroorzaakt pas problemen wanneer het immuunsysteem van de hond onvoldoende functioneert door ziekte, de mijt op zich hoeft niet ziek te maken. Dit is in het geval er sprake is van de lokale vorm van *Demodex*. Deze vorm kan spontaan genezen als de ziekte eveneens genezen is. Bij de gegeneraliseerde vorm van Demodicose kan de hond wel ziek zijn, koorts hebben en last van vergrootte lymfeklieren. Aan deze vorm van deze Demodicose ligt meestal een auto immuunstoornis ten grondslag. Demodicose wordt vaak succesvol behandeld met Ivermectine, helaas niet geschikt voor collies.

Otodectes cynotis

Sarcoptes canis

Cheyletiella yasguri

Demodex canis

Bij de meeste besmettingen bij mijten ontstaan puistjes, korsten en ontstekingen op de huid die het gevolg zijn van bacteriële ontstekingen met Stafylokokken die normaal gesproken ook altijd op de huid aanwezig zijn. Een dierenarts zal bij de behandeling van mijten veelal ook een antibiotica kuur voorschrijven.

Voedingssupplementen

Het is, maar dat geldt eigenlijk van alles, van groot belang dat uw hond in goede conditie verkeert. Een schone leefomgeving, voldoende beweging, goede vachtverzorging en af en toe een wasbeurt met een goede hondenshampoo bv. Roosmary Mint Shampoo van Pet Silk

(hierdoor kunt u gelijk de vacht- en huidconditie goed controleren) en de juiste voeding dragen daar aan bij. In principe zijn de meeste commerciële voeders van prima kwaliteit en bevatten alles wat een hond nodig heeft om goed te kunnen functioneren. Toch kan het bij een besmetting met mijten waarbij de huid is aangedaan verstandig zijn supplementen aan de dagelijkse voeding toe te voegen.

Hieronder een opsomming van supplementen die van betekenis kunnen zijn om de conditie van de hondenhuid weer op peil te brengen (of op peil te houden). Indien u voornemens bent om deze middelen aan uw hond te geven dan zou u dat kunnen overleggen met de behandelende arts (probeer eventueel een orthomoleculair werkende dierenarts te raadplegen).

Omega 3 vetzuren of visolie concentraat (levertraan) hebben een positieve invloed op de barrière functie van de huid. Omega 3 vetzuren zijn verkrijgbaar in capsules en vloeibare vorm, bv. Megaderm, dit bevat ook vitamine E, een krachtig antioxidant dat de celkernen beschermd, zink en selenium. Of u kiest voor Diols Skin, bevat eveneens vitamine E.

Bijenpropolis is een plantaardig antibioticum (propolis wordt door bijen gebruikt om de korven te metselen en te ontsmetten) Het is in capsulevorm te verkrijgen.

Paba en foliumzuur, beiden leden van de vitamine B familie verbeteren de conditie van de huid. Natuurlijke bronnen van Paba zijn o.a. lever, yoghurt, biergist, groene bladgroenten. Foliumzuur bevindt zich eveneens in groene bladgroenten, broccoli, lever

Vitamine C versterkt het afweersysteem tegen bacteriën, het is in tabletvorm te verkrijgen, maar het is ook te vinden in citrusvruchten, zwarte bessen, groene bladgroenten, bloemkool.

Zink helpt de wondgenezing, zink is te vinden in vlees, eidooier en kaas, terwijl selenium het afweersysteem versterkt, dit zit o.a. in eidooiers en lever.

Voor de uitwendige behandeling van de huidbeschadigingen ontstaan door mijten (maar ook andere ontstekingen van de huid bv. Hotspot) kunnen de volgende middelen worden aangewend:

- Propolis zalf, werkt ontsteking remmend.
- Tea tree lotion werkt eveneens ontstekingremmend.
- Anti oxidant crème versnelt het herstel van de wondjes.
- Tea tree olie vermengd met basisolie zou de huid kunnen herstellen;
- Calendula zalf werkt actief op de wond en biedt bescherming tegen infecties.
- Zinkzalf kan goede resultaten geven evenals Aloë Vera crème.

- Mengingen van de volgende essentiële oliën met basisolie zouden ook nog kunnen worden toegepast: Kamferolie, Rosmarijn olie, Ceder olie, Salie olie, Sandelhout olie, Eucalyptus olie, enkele druppels van deze menging op een wattenschijfje doen en dit op de aangedane plek aanbrengen, enkele minuten laten inwerken.

En dan is het natuurlijk ook nog mogelijk mijten te bestrijden met homeopathische middelen, neem hiervoor echter altijd contact op met een homeopathisch werkende dierenarts.

Conclusie

Kort samengevat kan men stellen dat vlooien en teken door iedere hond bezitter bestreden kunnen worden. Voor het bestrijden van mijten zal te allen tijde de hulp van een dierenarts moeten worden ingeroepen. Vooral omdat er zoveel huidandoeningen zijn die dezelfde symptomen vertonen als bij een mijten besmetting dat er men er zeker of het om een mijtbesmetting gaat en zo ja, om welke mijt dat het gaat.

Ik hoop dat u iets met deze informatie kunt, maar ik hoop vooral dat u het niet nodig zult hebben maar kunt genieten van een, in alle opzichten, gezonde hond.

Geraadpleegde bronnen:

Drs. Vroom, Dr. M.A. Wisselink. Huidaandoeningen bij hond en kat. Diergeneeskundig Memorandum, periodiek tijdschrift, 53e jaargang no. 2 juli 2005, gezamenlijke uitgave van: Alfasan, Boehringer Ingelheim, Intervet. p.55.

Ruud A. Nieuwenhuis. Handboek Vitamines en zelfzorg, 2edruk. Rijswijk: Elmar BV; 1999, p. 544.

Earl Mindell. Het groot vitamineboek. Rijswijk: Elmar BV, Rijswijk; 1982, p. 284.

Dr. B. Fogle. Medisch Handboek Honden. Baarn: Tirion, 2003, p. 405.

Klazien uit Zalk. Allerhande dingen over de natuur. Kampen: Uitgeverij Kok; 1990, p. 98.

Emile Bode. De complete huishoudgids. 's Gravenhage: BZZTôH, 2005, p.431.

Rita de Capentier. Eterische oliën. Alkmaar: Dékavé, 1992; p. 48.

Dieren- en plantengids voor onderweg, U.E. Zimmer, A. Handel: Thieme, Baarn, 1992; p.398;

Uitzicht, Magazine voor natuurlijke kankerbestrijding. Kruiden natuurlijke heelmeeesters,
Natuurlijke ongediertebestrijding, Marry Foelkel, Petra Pronk; jaargang 38, nummer 6;
p.31.

www.medpets.nl

www.mnlhealth.com

